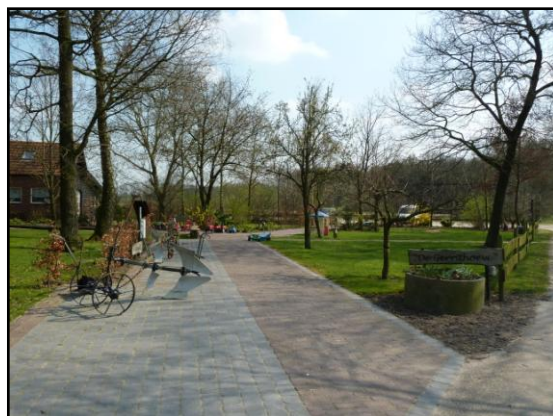

Quickscan Flora en fauna recreatiebedrijf “De Gerrithoeve” te Oisterwijk

Rapportage quickscan Flora en fauna recreatiebedrijf “De Gerrithoeve” te Oisterwijk

In opdracht van:

Familie Claassen-Smetsers
Kollenburgsebaan 11
5062 TH Oisterwijk

Uitgevoerd door:

Lomans Ecoworks
Boerenkamplaan 75
5712 AB Someren

Veldwerk en rapportage:

W.F.T. Lomans

Datum: 2 april 2014

Projectnr: 05-14

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Lomans Ecoworks accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Lomans Ecoworks uitgevoerde onderzoek neemt.

Inhoudsopgave

1.1 Aanleiding	3
1.2 Ligging en beschrijving plangebied.....	3
1.3 Voorgenomen ontwikkeling	4
1.4 Doel.....	6
1.5 Wettelijk kader	6
1.6 Werkwijze	7
2. GEBIEDSBESCHERMING	8
2.1 Natuurbeschermingswet 1998	8
2.2 Ecologische Hoofdstructuur	9
3. SOORTENBESCHERMING	11
3.1 Flora- en faunawet	11
3.2 Flora.....	11
3.3 Vogels	11
3.4 Vleermuizen.....	13
3.5 Zoogdieren.....	14
3.6 Vlinders en libellen	14
3.7 Mieren en kevers.....	14
3.8 Vissen.....	14
3.9 Reptielen en amfibieën	15
4. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	16
4.1 Beschermde gebieden	16
4.2 Beschermde soorten	16
4.3 EINDCONCLUSIE.....	20
5. GERAADPLEEGDE BRONNEN	21

1.1 Aanleiding

De familie Claassen- Smetzers is voornemens hun locatie aan de Kollenburgsebaan 11 te Oisterwijk te herontwikkelen. Hiervoor is een herbestemming / wijziging van het perceel noodzakelijk. Crijns Rentmeesters BV te Someren begeleidt de familie bij het doorlopen van deze bestemmingsplanprocedure. Als onderbouwing bij deze procedure dient onderzocht te worden welke natuurwaarden in het (plan) gebied aanwezig zijn. En op welke wijze de voorgenomen ontwikkeling effect kan hebben op beschermde natuurwaarden. De initiatiefnemers hebben Lomans Ecoworks verzocht om dit onderzoek uit te voeren.

1.2 Ligging en beschrijving plangebied

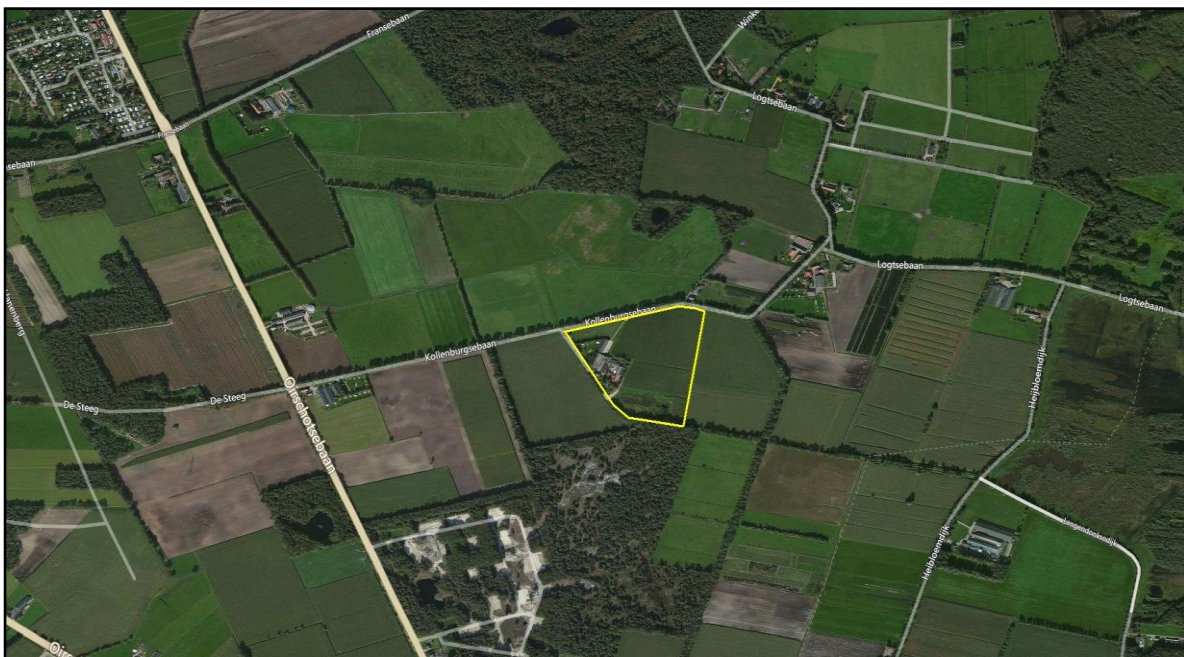
Het plangebied is gelegen ten zuiden van de kern Oisterwijk aan de Kollenburgsebaan in een landelijke omgeving. Het wegenpatroon is kenmerkend voor een jonge heideontginning. (rechte wegen met een laanstructuur).

Aan de noordzijde grenst het plangebied aan de gelijknamige weg. Hier bevindt zich ook een halfverharde toegangsweg naar de educatieve speelboerderij in het recreatiegebied.

Aan de westzijde grenst het plangebied aan de Lange Donksedijk, die de toegang vormt naar het parkeerterrein en entree.

Aan de zuidzijde grenst de locatie middels het deel onverharde Lange Donksedijk aan het natuurgebied 'Kleine Oisterwijkse Heide', voormalig defensie terrein. Dat "teruggegeven is aan de natuur". De begroeiing bestaat uit bos, natte en droge heide en vennen. Aan de oostzijde bevinden zich agrarische percelen. Het plangebied maakt deel uit van gebiedsontwikkeling 'Landgoed de Logt.' De Gerrithoeve is in dit landgoedplan als recreatieve poort aangeduid.

Het plangebied is gelegen in de nabijheid van Natura 2000- gebied "Kampina en Oisterwijkse vennen".

Figuur 1 Ligging plangebied in de omgeving

Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 7,4 hectare. Binnen dit gebied is een bouwvlak met een oppervlakte van 9.116 m² aanwezig. Op de locatie is een horecabedrijf, een kleinschalig kampeerbedrijf (boerderijcamping en groepsaccommodatie) en een boerengolfbaan gevestigd. De varkensstal is onlangs gesloopt.

De resterende gronden zijn onbebouwde landbouwgronden. In de toekomst zal circa 2,2 hectare grond een natuurbestemming krijgen. De overige gronden zullen in gebruik worden genomen ten behoeve van het recreatiebedrijf. Een groot gedeelte hiervan betreft echter een extensieve landschapscamping.

De landbouwgronden hebben een voedselrijk karakter door decennia lang intensieve bemesting. In de omgeving van de bebouwing zijn groene elementen aanwezig in de vorm van bomen zoals Zomereik en Berk, singels en hagen met inheemse beplanting. Er zijn diverse weilandjes die begraasd worden door de boerderijdieren, er zijn perkjes aanwezig met sierbeplanting.

1.3 Voorgenomen ontwikkeling

De locatie wordt herontwikkeld naar een locatie voor een groen recreatiebedrijf/recreatieve poort. De recreatieve activiteiten zijn gericht op verblijfsrecreatie (kamperen en verblijfsaccommodaties), dagrecreatie en horeca.

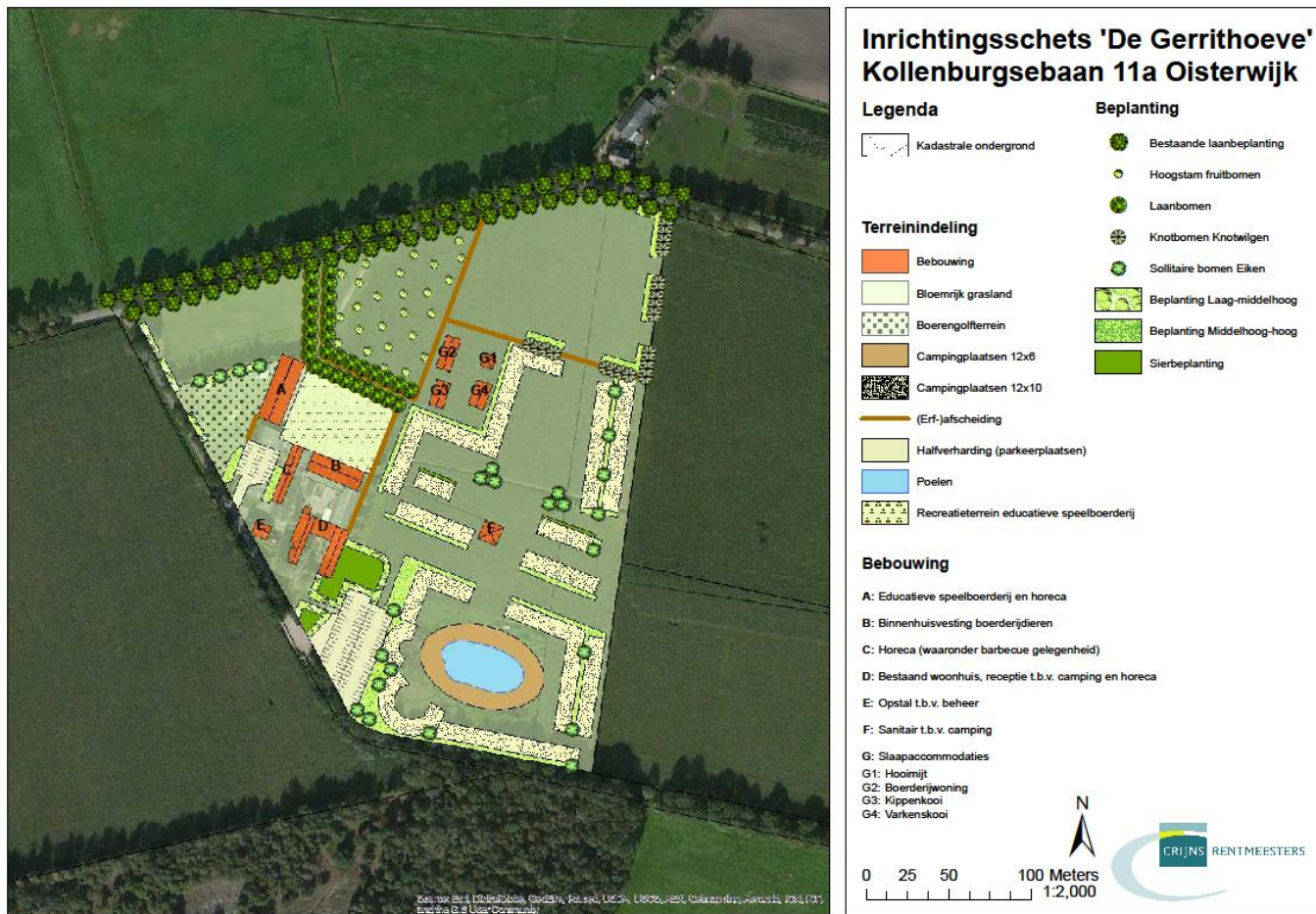
Het plan wordt landschappelijk en ecologisch ingepast in de omgeving. De intensieve veehouderij en het agrarische bouwblok worden daarbij in samenhang gesaneerd. De herontwikkeling van de locatie is qua landschappelijke inpassing afgestemd met de ontwikkeling van het provinciaal voorbeeldlandgoed 'Landgoed de Logt'.

De huidige kleinschalige kampeervoorziening zal worden omgevormd naar een landschapscamping met 75 campingplaatsen en bijbehorende voorzieningen. Er worden vier plattelandsgerichte verblijfsaccommodaties toegevoegd aangrenzend aan het erf van de Gerrithoeve. Ook zal er een recreatieve, aan het boerenbedrijf gerelateerde speel- en scharrelboerderij worden gerealiseerd. De horeca activiteiten en de recreatieve poortfunctie worden verder uitgebouwd.

Op het terrein komen in totaal 108 parkeerplaatsen. Het geheel zal worden ontwikkeld naar een boerenerfopzet met een groene aankleding.

Het belangrijkste uitgangspunt voor deze herontwikkeling is een ruimtelijke kwaliteitsverbetering. Met beoogde ontwikkeling vindt deze kwaliteitsverbetering plaats. Met het saneren van de intensieve veehouderij verdwijnt verstorende bebouwing en een ammoniakdepositiepiek op de nabijgelegen zeer kwetsbare natuur. Op de vrijkomende locatie worden hiermee mogelijkheden gecreëerd voor de ontwikkeling van kwalitatief hoogwaardige recreatieve voorzieningen met groene structuren.

De belangrijke doelsoorten voor het gebied en de omgeving zijn de Kamsalamander en heide- en struweelvogels. Specifiek voor deze locatie is in overleg met de Stichting het Brabants Landschap tevens de Steenuil als doelsoort aangewezen.

Figuur 2 Inrichtingsschets toekomstige situatie

1.4 Doel

De gewenste ontwikkeling in het plangebied kan mogelijk effecten hebben op flora en fauna, of op belangrijke (beschermde) natuurgebieden in de omgeving. Middels dit onderzoek wordt eenduidig in beeld gebracht of en welke effecten de gewenste ontwikkeling mogelijk kan hebben op (beschermde) natuurgebieden en soorten.

Indien de gewenste ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten, leidt de quickscan tot aanbeveling voor vervolgstappen.

Het uiteindelijke doel is het afstemmen van de ontwikkeling op de aanwezigheid van beschermde soorten, zodat gewerkt kan worden binnen de kaders van de Flora- en faunawet.

1.5 Wettelijk kader

De Nederlandse natuurbescherming kent 2 aspecten: Gebiedsbescherming en Soortenbescherming. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De soortbescherming is hierbij uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt een aantal veelal zeldzame of kwetsbare planten- en diersoorten. Relevant zijn in het kader van deze quickscan vooral de bepalingen die van toepassing zijn op de ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. De Flora- en faunawet is overal van toepassing in Nederland, ongeacht het type of de omvang van de werkzaamheden of activiteiten.

Zorgplicht

In de Flora- en Faunawet is een zorgplicht (artikel 2, lid 1) opgenomen:

Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, evenals voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd voor alle planten en dieren of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Beschermingsniveau

Er worden in de Flora- en faunawet drie lijsten met verschillende beschermingsniveaus gehanteerd: een lichte, een matige en een zware bescherming. Voor de soorten met een lichte bescherming (*Tabel 1*) geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen. Bij matig en zwaar beschermde soorten (*Tabel 2 en 3*) zijn mitigerende of compenserende maatregelen van toepassing als effecten van de gewenste ontwikkeling niet uitgesloten kunnen worden. Dit betekent dat ontwerp, planning en/of uitvoering afgestemd moeten worden op de beschermde soorten, zodanig dat de functionaliteit van de verblijfsplaats van deze soorten behouden blijft. Een ontheffingsprocedure treedt in werking als er schadelijke effecten optreden door werkzaamheden en mitigatie of compensatie niet mogelijk is.

In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen.

1.7 Werkwijze

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor onderzoek naar beschermde soorten in en in de omgeving van het plangebied van diverse bronnen gebruik gemaakt. Van gegevens uit o.a. rapportages, internetsites met ecologische gegevens, de websites waarneming.nl, de website van Ministerie van economische zaken en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998- gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) de EHS in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft er een veldbezoek plaatsgevonden op donderdag 27 maart in de namiddag onder prima weersomstandigheden. Hierbij zijn alle in het plangebieden aanwezige biotopen opgenomen. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. hollen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

2. Gebiedsbescherming

2.1 Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied ligt op circa 350 meter afstand van de grens van Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen'. Het Natura 2000-gebied betreft een Vogel- en Habitatrichtlijngebied en is in totaal 2.294 ha groot.

In een straal van 3 kilometer bevindt zich ook het beschermde natuurmonument “Hildsven” Dit betreft een voedselrijk ven gelegen op hoger gelegen zandgronden.

Ten aanzien van Natura 2000 gebieden dient er zekerheid geboden te worden omtrent het niet optreden van een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten dan wel de verstoring van soorten.

Door sanering van de intensieve veehouderij en beëindiging van het intensieve grondgebruik zal de milieudruk op het plangebied en de directe omgeving afnemen. De realisatie van het recreatiebedrijf Gerrithoeve en de groene poortfunctie met een aanleg van een ruime parkeergelegenheid zorgt voor een ontlasting van de omliggende natuurgebieden. Een verplaatsing van de recreatiedruk naar buiten de gevoelige gebieden zal eveneens winst opleveren voor de natuur. Het plangebied wordt groen ingericht met het oog op een aantal belangrijke doelsoorten.

Indien alle werkzaamheden in het plangebied hydrologisch neutraal worden uitgevoerd blijft de waterhuishouding onveranderd. In dat geval zal er naar alle waarschijnlijkheid geen sprake zijn van een significant negatief effect op het nabijgelegen Natura 2000-gebied.

Figuur 3 Ligging Natura-2000 gebied Kampina & Oisterwijkse vennen t.o.v. plangebied

2.2 Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In of in de directe nabijheid van de EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

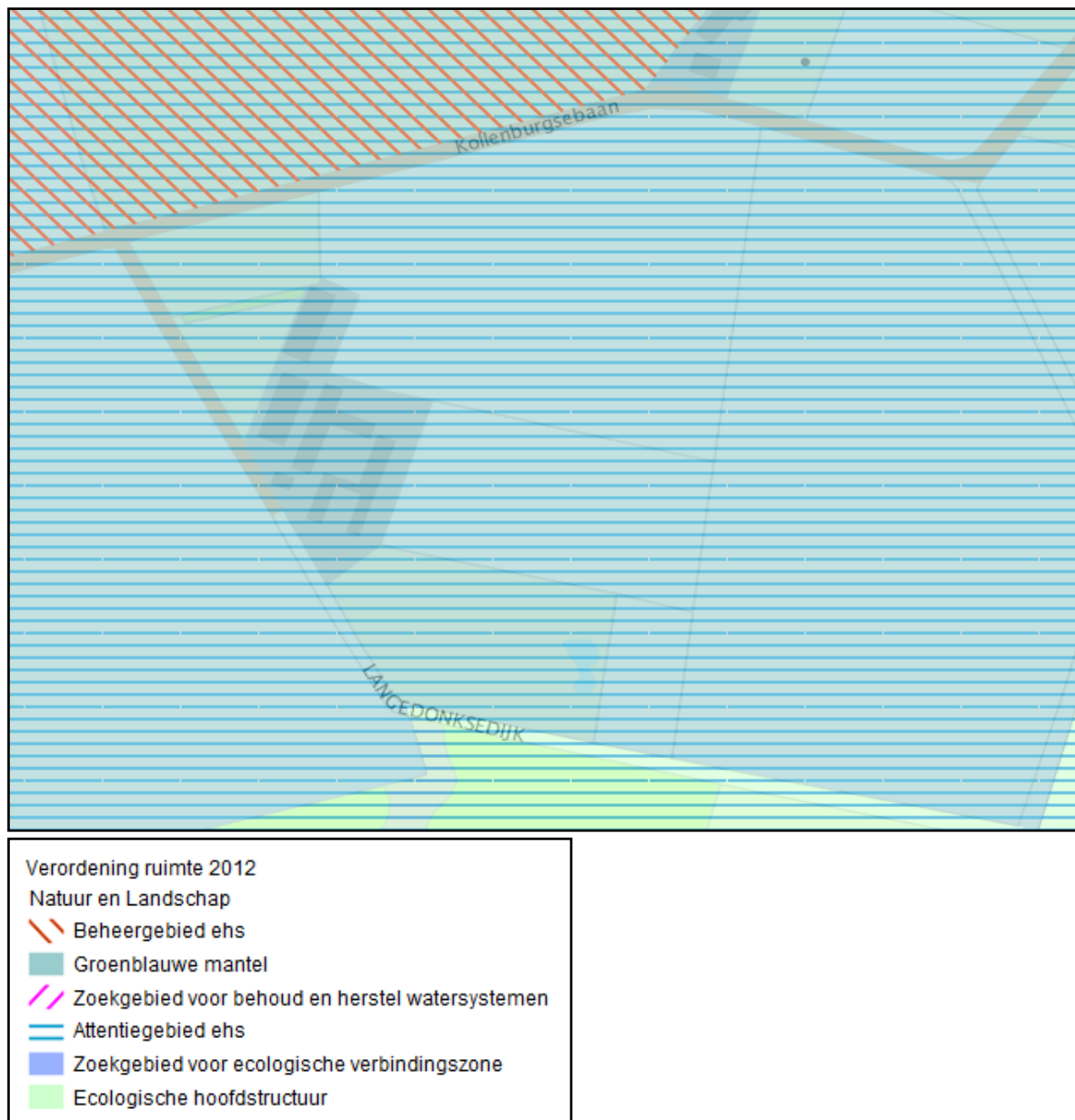
Het plangebied grenst aan de Ecologische Hoofdstructuur en maakt onderdeel uit van de provinciale Groenblauwe mantel, en is gelegen in Attentiegebied EHS.

De Blauwgroene mantel bestaat voornamelijk uit grondgebonden agrarisch gebied, met belangrijke nevenfuncties voor natuur, water, en (niet bezoekersintensieve) recreatie. De Groenblauwe mantel geeft naast de ontwikkeling van een robuust water- en natuursysteem ook ruimte voor ontwikkeling van gebruiksfuncties zoals landbouw en recreatie, mits deze bijdragen aan kwaliteit van natuur, water en landschap.

Attentiegebieden EHS zijn gebieden gelegen rondom en binnen de Ecologische Hoofdstructuur waar fysieke ingrepen een negatief effect kunnen hebben op de waterhuishouding.

Het plangebied is niet gelegen in de EHS. De sanering van het intensieve veehouderijbedrijf en de bijbehorende ammoniakemissie, de sloop van de stallen en de voorgenomen realisatie van recreatiebedrijf Gerrithoeve in een groene setting dragen bij aan de versterking van de ecologische waarden ter plaatse. Door het realiseren van verdichting van het landschap met houtsingels en de aanleg van een poel wordt de noordelijker en zuidelijk gelegen EHS juist beter aan elkaar verbonden. Nadere toetsing is niet noodzakelijk.

Herinrichting zal geen negatieve invloed hebben op het nabijgelegen Natura 2000-gebied "Kampina en Oisterwijkse vennen" en geen negatief effect op de nabijgelegen EHS.

Figuur 4 Aanduiding plangebied in Verordening ruimte

3. Soortenbescherming

3.1 Flora en Faunawet

Per soortgroep wordt beschreven welke soorten er zijn waargenomen tijdens veldbezoek, welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er vervolgstappen nodig zijn.

3.2 FLORA

Voorkomen

Er zijn tijdens het veldbezoek enkel algemene soorten waargenomen die wijzen op een hoge mate van voedselrijkdom en verstoring zoals Grote brandnetel en Akkerdistel. In het zuidoostelijke deel van het plangebied bij de poel is o.a. Grote vossestaart, Liesgras en Pitrus aangetroffen.

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen die in de tabellen voorkomen van de Flora- en faunawet.

Gelet op de aanwezige terreintypen, het beheer en de functie van het plangebied is het niet waarschijnlijk dat binnen het plangebied zwaar(der) beschermde plantensoorten voorkomen. Mogelijk dat in de wegberm of op beschaduwde plekken bij de bebouwing de licht beschermde Brede wespenorchis voorkomt.

Deze soort staat in Tabel 1, maar voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling.

Effecten en vervolg

Negatieve effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

3.3 VOGELS

In de Flora en faunawet worden alle broedende vogels strikt beschermd. De Flora- en Faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is.

Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. Als nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn. De volgende typen (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden:

Type	Omschrijving	Soorten (broedvogels)
A	Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaats jaarrond beschermd. Categorie 1 t/m 4 aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten.	Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespendif en Zwarte wouw.
B	Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Inventarisatie is hier gewenst. Categorie 5- soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of "als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. (Dienst Regelingen aangepaste lijst Flora- en faunawet 2009)"	Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihal, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, Ijsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.
C	Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk	Overige soorten.

Voorkomen

Type A Jaarrond beschermde soorten

Tijdens het veldonderzoek zijn er geen aanwijzingen gevonden die er op duiden dat er verblijfslocaties of nestlocaties van uilen aanwezig zijn.

In het plangebied is een kolonie Huismussen aangetroffen. Er zijn diverse nestlocaties aanwezig onder de pannen van het bestaande woonhuis en de horecagelegenheid. In de omgeving van de nestlocaties zijn oudere hoge Coniferen aanwezig die in gebruik zijn als zomer/ winterverblijf. Voor de Huismus vormt het plangebied een functionele leefomgeving. Hierbij zijn alle essentiële onderdelen aanwezig voor de soort om zich voort te planten, rust- en schuilmogelijkheden te vinden, er is een continu voedselaanbod aanwezig bij de het terras van de horeca gelegenheid en de huisdierenverblijven. Tijdens geplande werkzaamheden zullen er geen nestlocaties verloren gaan, maar kan sprake zijn van plaatselijk een lichte verstoring, maar er is voldoende groot habitat aanwezig om dat op te vangen.

Na de ingreep zal het functionele leefgebied voor de Huismus behouden blijven en versterkt worden door meer beplanting in de vorm van hagen en singels, tevens zal er meer nestgelegenheid zijn door toegevoegde bebouwing.

Type B beschermde soorten

Er werden enkele Koolmezen waargenomen tijdens het veldbezoek.

In het plangebied is mogelijk geschikt broedbiotoop aanwezig voor een aantal soorten uit het Type B. Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemene vogelsoorten waargenomen (Type C) zoals Kauw, Vink, een broedende Houtduif en een Gaai.

Op de landbouwgronden kan mogelijk een Kievit tot broeden komen.

Steenuil als doelsoort

Bij het opstellen van het inrichtingsplan is in overleg met de Stichting Het Brabants Landschap Besloten om de Steenuil als een belangrijke doelsoort voor het plangebied te kiezen. De landschappelijke ontwikkeling wordt afgestemd op deze doelsoort door onder meer jaarrond voldoende voedselaanbod te creëren en tevens geschikte nest- en schuilplekken aan te leggen. Er zullen aanbevelingen worden gedaan voor te nemen maatregelen ter bevordering van een functioneel steenuilbiotoop.

Effecten en vervolg

Er kan sprake zijn van lichte verstoring tijdens de werkzaamheden voor de Huismus in een deel van het functionele leefgebied. Er worden mitigerende maatregelen voorgesteld en aanbevelingen gedaan.

3.4 VLEERMUIZEN

Voorkomen

De aanwezigheid van vleermuizen is te verwachten in het plangebied. Alle soorten vleermuizen zijn strikt beschermd onder de Flora en faunawet (Tabel 3 soorten).

Mogelijk maken soorten als Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis gebruik van het plangebied en omgeving.

Verblijfplaatsen

Het bestaande woonhuis met bijgebouwen en de educatieve speelboerderij met pannen dak is geschikt als vleermuisverblijfplaats. Onder de dakbetimmering en in spouwmuren kunnen vleermuizen zitten.

In het plangebied ontbreken geschikte bomen met holtes, loshangende bast e.d. die kunnen dienen als verblijfplaats.

Wel kunnen de laanbomen in de nabijheid van het plangebied vleermuisverblijven herbergen.

Belangrijke vliegroutes

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige structuren in het landschap om zich te oriënteren, en zich te verplaatsen van verblijfplek naar fourageerplek.

Het plangebied, de laanbomen aan twee zijden van het plangebied, en het zuidelijk deel grenzend aan het bosgebied van De Kleine Oisterwijkse heide maken vrijwel zeker deel uit van uit van fourageer- en vliegroutes voor vleermuizen.

Mogelijk is er tijdelijk verstoring van de routes in het plangebied tijdens de werkzaamheden, echter blijven er in de nabije omgeving voldoende alternatieven.

Vleermuizen zijn erg gevoelig voor lichtverstoring. Door de uitbreiding van de kampeeractiviteiten zal de lichtverstoring toenemen.

Effecten en vervolg

Mogelijk zijn er vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in het bestaande woonhuis en de educatieve speelboerderij.

Negatieve effecten van de ingreep op verblijfplaatsen zijn niet aan de orde.

Op mogelijke vlieg- en foerageerroutes zijn geen negatieve effecten te verwachten, er zijn voldoende alternatieven in nabije omgeving.

Echter kan er wel sprake zijn van lichtverstoring in het plangebied door de toenemende menselijke activiteiten.

Hiervoor worden mitigerende maatregelen voorgesteld in de vorm van aangepaste verlichting.

3.5 ZOOGDIEREN

Voorkomen

Tijdens het veldbezoek werd een Konijn aangetroffen (Tabel 1).

Ook worden er licht beschermde soorten verwacht zoals Mol, Haas, enkele marterachtigen en enkele algemene muizensoorten.

Mogelijk komt in de omgeving de Steenmarter (Tabel 2) voor volgens een waarneming uit 2013 van Waarneming.nl. Er zijn geen sporen gevonden die er op duiden dat deze soort in het plangebied aanwezig is.

Ook kan het plangebied mogelijk leefgebied vormen voor de Eekhoorn.

Er zijn geen sporen aangetroffen die wijzen op het voorkomen van de Eekhoorn.

Gezien de biotopen in het plangebied worden andere zwaarder beschermde (grondgebonden) zoogdieren uitgesloten. Het perceel bevat geen geschikte locaties.

Effecten en vervolg

Het plangebied biedt uitsluitend leefgebied voor enkele lichtbeschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling. Wel geldt de zorgplicht.

Negatieve effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

3.6 VLINDERS EN LIBELLEN

Voorkomen

Ten tijde van het veldbezoek zijn er geen dagvlinders en libellen waargenomen. Het is zeer wel mogelijk dat diverse algemeen voorkomende vlindersoorten en libellen gebruik maken van het plangebied.

Het Heideblauwtje (Tabel 3) komt voor in de Kleine Oisterwijkse heide. Hier wordt extensieve schapenbegrazing toegepast voor het in stand houden van jonge successiestadia van droge en natte heidevegetaties die essentieel zijn voor deze schaarse dagvlinder.

Beschermde dagvlinders en libellen worden niet verwacht. De biotopen in het plangebied zijn hiervoor ongeschikt.

Conclusie

Er komen geen beschermde dagvlinders en libellen voor in het plangebied.

3.7 MIEREN EN KEVERS

Voorkomen

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen zoals oude (naald)bossen. Deze biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het plangebied.

3.8 VISSSEN

Voorkomen

Er is oppervlakte water aanwezig in het zuid-oostelijke deel van het plangebied. Hier bevindt zich een vijver. De vijver is omgeven door wilgenstruweel met een minimaal ontwikkelde water- en oevervegetatie. Er zijn door de bewoners in het verleden goudvissen in uitgezet.

Er zijn twee waterafvoerende greppels in het plangebied aanwezig en één aan de oostzijde die grenst aan de aanliggende landbouwgronden. De greppels zijn deels waterdragend en hebben een voedselrijk karakter.

De greppel aan de zuidzijde bevat water met kwelinvloed.

Enkele honderden meters ten oosten van het plangebied stroomt de Heiloo, een beekje in een ondiepe slootbedding. In de Heiloo komen mogelijk Bermpje en Kleine modderkruiper voor. In de waterafvoerende greppels in het plangebied en aan de oost- en zuidzijde worden geen (beschermde) vissoorten verwacht.

De vijver is gedurende 20 minuten op verschillende plekken met een schepnet bemonsterd. Er werden enkel muggenlarven en haftenlarven gevangen.

Conclusie

Er worden geen beschermde vissoorten verwacht in het plangebied.

3.9 REPTIELEN EN AMFIBIEËN

Voorkomen reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn er geen reptielen waargenomen. Op de Kleine Oisterwijkse heide zijn waarnemingen bekend van de Levendbarende hagedis (Tabel 2 soort).

In Nederland komen heide en hoogveen naar voren als voorkeurs habitat van de Levendbarende hagedis. De soort komt ook voor langs infrastructuur (spoorlijnen en wegbermen), bij struweel en bosranden en in een beperkt deel van de duinen. De levendbarende hagedis is een vochtminnende soort die in de voornoemde landschapstypen veel wordt aangetroffen op venoevers en ook wel langs lijnvormige wateren. Mogelijk zou de Levendbarende hagedis in het plangebied kunnen voorkomen. Het is echter niet noodzakelijk een vervolgonderzoek in te stellen naar de deze soort.

Volgens de website Waarneming.nl is er een vrij recente waarneming van een Hazelworm (Tabel 3) bekend in een kilometerhok even ten noorden van het plangebied. De Hazelworm leeft in bossen, bosranden en houtwallen. Daarnaast wordt de soort ook aangetroffen op de heide, en opvallend vaak op (on) verharde wegen en zandpaden. De Kleine Oisterwijkse heide zou potentieel leefgebied kunnen vormen voor deze soort.

Voorkomen amfibieën

Er zijn enkele Bruine kikkers aangetroffen tijdens het veldbezoek en eiklommen van Bruine kikker in een ondiepe greppel nabij de vijver. De Gewone pad (Tabel 1) wordt wel in het plangebied verwacht. Hiervoor geldt een vrijstelling.

De vijver is bemonsterd met een schepnet op het voorkomen van amfibieën, deze zijn niet aangetroffen. De vijver lijkt voor de meeste amfibieën ongeschikt als voortplantingswater. Er is minimale watervegetatie aanwezig, er is veel schaduw door struweel rondom en in het midden is de vijver enkele meters diep.

Ook de voedselrijke waterafvoerende greppels zijn geen geschikt voortplantingswater voor amfibieën.

Volgens verspreidingsgegevens van het RAVON zijn in de buurt van het plangebied de beschermde amfibieën Alpenwatersalamander (Tabel 2), Kamsalamander (Tabel 3), Heikikker (Tabel 3) en Poelkikker (Tabel 2) te vinden. Vooral (het dal van) de Beerze op ruim een kilometer afstand en Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' bieden een geschikt leefgebied en voortplantingslocatie voor diverse amfibieënsoorten.

Met name van de Kamsalamander, als belangrijke doelsoort aangeduid bij de herontwikkeling, zijn populaties bekend in de Kampina en Oisterwijk/Moergestel.

De Poelkikker komt mogelijk voor op het herontwikkelde voormalig militair terrein op de Kleine Oisterwijkse heide nabij het plangebied, maar vanwege de habitateisen wordt de soort niet binnen het plangebied verwacht.

Daarnaast is in de buurt (op circa 10 km afstand) de Rugstreeppad waargenomen. Het herontwikkelde militaire terrein op de Kleine Oisterwijkse heide zou een potentieel leefgebied (vennen met zandige oevers en open zandige terreinen) kunnen zijn voor deze soort. De Rugstreeppad is waarschijnlijk niet in het plangebied aanwezig. Maar zodra de werkzaamheden starten, het terrein bouwrijp wordt gemaakt en tijdelijk braak komt te liggen is het een geschikt biotoop voor deze soort. De Rugstreeppad is een typische pionier die voorkomt in terreinen met een hoge, of door mensen ingebrachte dynamiek.

Effecten en vervolg

Mogelijk kunnen de bouwactiviteiten leiden tot een negatieve effecten op enkele beschermde reptielen/amfibieën.

Er zullen mitigerende maatregelen worden voorgesteld en aanbevelingen gedaan worden.

4. Conclusies en aanbevelingen

4.1 Beschermde gebieden

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van gebieden welke beschermd zijn in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Wel ligt het plangebied in de buurt van het Natura 2000-gebied Kampina en Oisterwijkse vennen. Het betreft een Vogel- en Habitatrichtlijngebied, welke van belang is voor een veertiental habitattypen, vijftal habitatsoorten en een drietal vogelsoorten.

Door sanering van de intensieve veehouderij en beëindiging van het intensieve grondgebruik zal de milieudruk op het Natura 2000- gebied en de directe omgeving afnemen. De te nemen maatregelen ter versterking van de natuurwaarden in het plangebied zullen zeker een positieve uitwerking hebben op de omliggende kwetsbare natuurgebieden.

Op basis van de afstand van het plangebied tot het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse vennen en de aard van de ontwikkeling is een negatief effect uit te sluiten.

4.2 Beschermde soorten

Soorten van Tabel 1 (licht beschermde soorten)

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied in de omgeving aanwezig blijft en het algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk. De zorgplicht is voor deze soorten wel van kracht.

Soorten van Tabel 2 (zwaarder en strikt beschermde soorten)

Soortgroep		Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Onthef-fingsaan vraag	Opmerkingen/bijzonderheden
Broedvogels	algemeen	mogelijk	nee	nee	zie Conclusies en aanbevelingen blz 17-18 "Vogels"
	jaarrond be-schermd	nee	nee	nee	
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	
	fourageergebied	mogelijk	nee	nee	zie Conclusies en aanbevelingen blz 18 "Vleermuizen"
	vliegroutes	mogelijk	nee	nee	fourageergebied en vliegroutes"
Vaatplanten		nee	nee	nee	
Reptielen		mogelijk	nee	nee	zie Conclusies en aanbevelingen blz 19
Amfibieën		mogelijk	nee	nee	"Reptielen en amfibieën" "
Vissen		nee	nee	nee	
Dagvlinders en libellen		nee	nee	nee	

Vogels**Mitigerende maatregelen**

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden de bouwwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (halverwege maart tot en met halverwege augustus) of indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde. Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden ingezet, maar doorlopen tot in het broedseizoen, en de planning kan niet worden aangepast, dan kan het verstoren van vogels voorkomen worden door continu door te werken en werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stil leggen. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in het gebied waar gewerkt wordt.

Huismus**Aanbevelingen**

De ecologische functionaliteit van het plangebied voor de Huismus zal gewaarborgd blijven. Mogelijk kan er tijdens de werkzaamheden een tijdelijke verstoring optreden voor de Huismus, maar het mussenhabitat is voldoende groot om dat op te vangen.

Maatregelen om aan de zorgplicht te voldoen:

- De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van de voortplanting (half maart tot half augustus).
- Voor werkzaamheden die winterslaapplekken beïnvloeden moet buiten de koude periode worden gewerkt.

Steenuil als doelsoort

Aanbevelingen

Bij het opstellen van het inrichtingsplan is in overleg met de Stichting Het Brabants Landschap besloten om de steenuil als een belangrijke doelsoort voor het plangebied te kiezen. De landschappelijke ontwikkeling is afgestemd op deze doelsoort door onder meer jaarrond voldoende voedselaanbod te creëren en geschikte nest- en schuilplekken aan te leggen.

Enkele te nemen maatregelen:

- zorgen voor kortgrazige percelen schapen- en paardenweitjes
- aanplanten van een hoogstamfruitboomgaard en struiken of bomen die vruchten dragen
- aanleggen van een poel
- aanleg (knot) boomsingels en struwelen, het aanbrengen van takkenhopen
- verblijfplaats aanbieden in de vorm van een steenuilenkast
- zorgen voor zit- en uitkijkposten

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Mogelijk zijn er vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig in de bebouwing. Deze blijven gehandhaafd.

Belangrijke vliegroutes

Het plangebied zal deel uitmaken van vlieg - en fourageerroutes. Deze zijn niet essentieel, er zijn in de nabije omgeving voldoende alternatieven.

Conclusie

Er bestaat voor wat betreft vleermuizen geen noodzaak voor nader onderzoek. Er zijn geen belemmeringen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

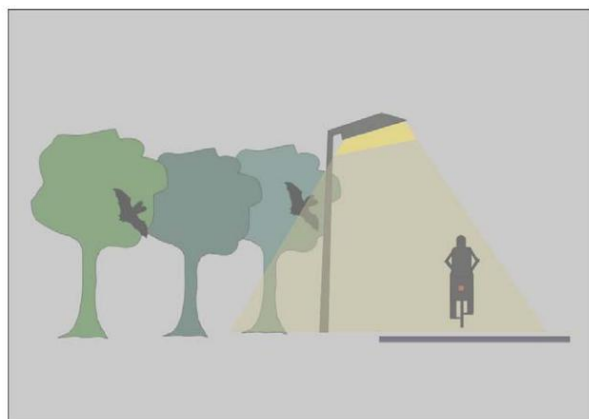
Aanbevelingen voor vleermuizen

Beperk verlichting

Gezien de nabije ligging van de campingplaatsen na de herontwikkeling tegen de bossen en het natuur gebied de Kleine Oisterwijkse heide, wordt aanbevolen om de verlichting in het gehele plangebied tot een minimum te beperken. Verlichting zorgt voor verstoring van vleermuizen, maar ook andere soorten zoals uilen. De effecten van de verlichting kunnen op een aantal manieren worden beperkt. Een overzicht van de mogelijke maatregelen. De keuze voor een maatregel zal afhankelijk zijn van de situatie en moet per geval worden bepaald. In veel gevallen zal een combinatie van een aantal maatregelen de beste uitkomst geven. Enkele veel gebruikte methoden om de effecten van lichthinder te beperken zijn:

- niet uitstralende armaturen
- lagere armaturen (dan zijn er wel meer nodig);
- verlichting met een lagere lichtintensiteit;
- plaatsen van afschermende beplanting;
- voorkom verlichting van boomkronen;
- tijdelijke verlichting (slechts een deel van de nacht aan).en alleen op plekken waar het echt nodig is.

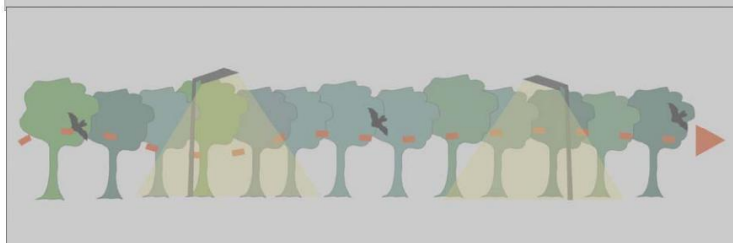
Vleermuisvriendelijke verlichting

Niet uitstralende armaturen

Afschermd beplanting plaatsen

Lagere armaturen

Reptielen en amfibieën

Er zijn geen aanwijzingen dat er strikt beschermde reptielen of amfibieën voorkomen in het plangebied.

Mogelijk komen in het dal van de Beerze op ruim een kilometer afstand van het plangebied beschermde soorten voor zoals Levendbarende hagedis, Hazelworm, Poelkikker, Heikikker, Alpenwatersalamander, Kamsalamander en Rugstreeppad.

Levendbarende hagedis

De aanwezigheid van de Levendbarende hagedis in het plangebied kan niet volledig worden uitgesloten. Het is echter niet noodzakelijk een vervolgonderzoek naar de Levendbarende hagedis uit te laten voeren. Wanneer tijdens de uitvoering van de werkzaamheden onverhoeds een levendbarende hagedis wordt aangetroffen dan dient men de werkzaamheden direct stil te leggen en een deskundige in te schakelen die de levendbarende hagedis kan verplaatsen. Daarvoor is geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

Rugstreeppad

Ter voorkoming van het in gebruik nemen van het plangebied door de rugstreeppad tijdens de werkzaamheden wordt aanbevolen om:

- tijdig zandige omstandigheden weg te nemen of de bouw af te ronden voor eind augustus (vanaf eind augustus gaan rugstreeppadden op zoek naar vergraafbare grond om de winter door te brengen)
- als de bouw langere tijd wordt stilgelegd in braakliggende toestand, of tijdens de bouw zelf, paddenschermen te plaatsen;
- natte plekken af te dekken of te dempen.

Kamsalamander als doelsoort

Aanbevelingen

In het nieuwe inrichtingsplan zullen maatregelen worden genomen tot herstel en vergroting van het wateroppervlakte van de bestaande vijver, zodat deze meer geschikt zal worden als voortplantingswater voor amfibieën, met als doelsoort de Kamsalamander.

Ook zal er landhabitat gecreëerd worden in de vorm van als o.a. heggen, houtwallen en houtsingels.

Aandachtspunten bij aanleg van de poel:

- voor zo min mogelijk verstoring bij voorkeur in een vorstperiode werken.
- oppervlakte minimaal 200m² (beter groter)
- zeer flauwe oevers, talud 1:6-1:10
- diepte minimaal 50 cm
- rondom aanplant bosjes, struweel, houtwallen
- stimuleren aanwezigheid dood hout
- dichte waterplantvegetatie

4.3 Eindconclusie

- De herinrichting van het plangebied zal geen nadelig effect hebben op beschermde natuurgebieden in de omgeving. De realisatie van het recreatiebedrijf zal enkel positieve effecten hebben op bestaande (beschermde) natuurwaarden in de omgeving.
- De aanbevelingen en mitigerende maatregelen voor vogels, vleermuizen en amfibieën dienen in acht genomen dienen te worden.
- De werkzaamheden zullen voor de overige soortgroepen in het plangebied geen overtreding van de natuurwetgeving tot gevolg hebben.
- Er dient ten aller tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- Dienst Regelingen, aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet, augustus 2009
- Flora- en Faunawet. Vastgesteld d.d. 25 mei 1998. Staatsblad d.d. 14 juli 1998.
- Folder Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten.
- Oranjewoud april 2011. Ontwikkeling landgoed De Logt. Onderzoek naar beschermde natuurwaarden
- RAVON 2009. Atlas De amfibieën en reptielen van Nederland.
- SOVON 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Twisk,P en Limpens,H (2006) Een thuis voor een vleermuis. Beschermingsplan voor vleermuizen in Noord- Brabant. Zoogdierenvereniging VVZ.
- Werkatlas zoogdieren Noord-Brabant. Zoogdierenvereniging in samenwerking met andere organisaties, 2011.

Internet

- [www.gemeente Oisterwijk.nl](http://www.gemeente.Oisterwijk.nl)
- www.brabant.nl
- waarneming.nl
- www.minlnv.nl
- www.ravon.nl
- www.zoogdierveniging
- www.bing.com/maps
- www.rvo.nl

